

Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίδιοι

Σ' αυτή την ενότητα:

- Θα γνωρίσουμε τι είναι ένα διαπολιτισμικό σχολείο.
- Θα συμπληρώσουμε μια αίτηση για να γίνουμε υποστηρικτές της unicef (γιούνισεφ).
- Θα φτιάξουμε μια αφίσα με θέμα τα δικαιώματα των παιδιών.
- Θα μάθουμε επίσης:
 - ▶ Να χρησιμοποιούμε τις οριστικές αντωνυμίες.
 - ▶ Σύνθετες λέξεις με τη λέξη «γη».
- Θα γνωρίσουμε τα δικαιώματα των παιδιών.

... και όλα αυτά
μαθαίνοντας
πως όλοι είμαστε
τόσο διαφορετικοί
όσο και ίδιοι!

Όλου του κόσμου τα παιδιά

Κίτρινο, μαύρο ή μελαμψό
έχω ένα χρώμα και τι μ' αυτό;
Μήπως και τ' άνθη τα ευωδιαστά,
χρώμα ένα έχουν και μια θωριά;

Μες στις μανούλας την αγκαλιά
το γάλα πήρα και τη μιλιά.
Μήπως στο λόγγο και τα πουλιά,
γλυκολαλούνε με μια λαλιά;

Σαν το λουλούδι, σαν το πουλί,
σαν κάθε πλάσμα σ' αυτή τη γη.
Για λίγη αγάπη, λίγη χαρά,
διψά η καρδιά μου και λαχταρά.

Τα χέρια ανοίγω και την καρδιά
σ' όλα του κόσμου τ' άλλα παιδιά!
Ελάτε, αδέρφια, κι εμπρός μαζί,
να λάμψει ο κόσμος, σαν την αυγή!

Χάρης Σακελλαρίου, Το βιβλίο των τραγουδιών,
εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2002

Unicef, Donna De Cesare, περιοδικό Κόσμος,
τεύχος 63°, Χειμώνας 2006

1. Το ποίημα μιλάει για τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο.

- Με τι μοιάζουν τα παιδιά που έχουν διαφορετικό χρώμα;
- Με τι μοιάζουν τα παιδιά που μιλούν διαφορετική γλώσσα;
- Τι λαχταρούν τα πλάσματα όλης της γης;
- Γιατί ο ποιητής αποκαλεί όλα τα παιδιά αδέρφια;

2. Ο ποιητής χρησιμοποιεί πολλές εικόνες στο ποίημα.

- Ποια εικόνα σάς αρέσει περισσότερο; Γιατί διαλέξατε αυτή την εικόνα;
- Σχεδιάστε την τώρα σε ένα φύλλο χαρτιού βάζοντας ένα δικό σας τίτλο. Κατόπιν συγκεντρώστε όλες τις ζωγραφιές σας και φτιάξτε ένα άλμπουμ με θέμα:
«Τα παιδιά ζωγραφίζουν για τα παιδιά».

3. Κοιτάξτε ξανά το ποίημα:

- Υπογραμμίστε τις λέξεις που ομοιοκαταληκτούν.
- Τι ομοιοκαταληξία έχουν οι στίχοι;

4. Ο Ρασίμ, ένας συμμαθητής σας, που ήρθε πρόσφατα στην Ελλάδα από το Πακιστάν, έμαθε το ποίημα απ' έξω και το έγραψε στη φίλη του, την Ελένη. Η Ελένη χάρηκε πολύ αλλά, όταν διάβασε το στίχο: «**το γάλα πείρα και τη μηλιά**» δεν κατάλαβε τίποτα.

Πού ήταν το πρόβλημα; Τι μπέρδεψε ο Ρασίμ; Βρείτε ποιες λέξεις, ενώ ακούγονται ίδιες, έχουν διαφορετική σημασία και ορθογραφία. Γράψτε τώρα τον παραπάνω στίχο σωστά.

.....

5. Ο δάσκαλος ζήτησε από τα παιδιά να γράψουν για τον καλύτερό τους φίλο. Ο Ρασίμ έγραψε για το φίλο του τον Αχμέτ. Δυσκολεύτηκε όμως σε κάποιες λέξεις. Βοηθήστε τον να διαλέξει και να γράψει κάθε φορά τη σωστή λέξη.

«Όταν πήγαινα σχολείο, στο χωριό μου στο Πακιστάν, είχα ένα (φύλλο, φίλο, φύλο), τον Αχμέτ, που τον αγαπούσα πολύ. Ήταν πολύ (ψιλός, ψηλός) και αδύνατος. Ήταν ανάμεσα στους καλύτερους παίχτες της ομάδας μπάσκετ του σχολείου μας. Στη Μουσική (ώμος, όμως) και στο τραγούδι ήταν άφταστος. Τραγουδούσε τόσο ωραία, που στην ώρα της Μουσικής ανυπομονούσαμε να ακούσουμε τη γλυκιά του φωνή. Όταν (πάλι, πάλη) πηγαίναμε κάπου εκδρομή, είχαμε την (τοίχοι, τύχη) να μας παίζει στην κιθάρα του όποιο τραγούδι τού ζητούσαμε. Τώρα μου (λύπη, λείπει) πολύ και θα ήθελα σύντομα να τον ξαναδώ».

6. Η λέξη **γν** όταν ενώνεται με άλλες λέξεις αλλάζει και γράφεται διαφορετικά!

Έτσι πότε γίνεται **γεω-**, όταν είναι α´ συνθετικό και πότε **-γειος, -γεια, -γειο** όταν είναι β´ συνθετικό.

Ενώστε σωστά τις λέξεις, που είναι στην παρένθεση, για να διαβάσετε τις προτάσεις:

- ✿ Ο Τζον μας είπε ότι τα σπίτια στην Καλιφόρνια είναι φτιαγμένα έτσι ώστε να είναι αντισεισμικά, γι' αυτό και δεν έχουν (υπό+γν).
- ✿ Η Λούσυ από την Αυστραλία είναι πολύ καλή στη (γν+μετρώ). Είχε μάλιστα βραβευτεί στη χώρα της.
- ✿ Ο Ανρί από τη Γαλλία θέλει να σπουδάσει (γν+πόνος) γιατί αγαπάει πολύ τα φυτά.
- ✿ Τα παιδιά από το Σουδάν που ήρθαν στη χώρα μας με το αεροπλάνο είπαν ότι φοβήθηκαν πολύ και στην (από+γν) και στην (προς+γν).
- ✿ Ο Κάρλος από το Μεξικό είπε ότι η τάξη υποδοχής του σχολείου του βρίσκεται στο (ίσο+γν).

7. Αντιγράψτε 2 στίχους του ποιήματος που σας άρεσαν περισσότερο. Προσέξτε τα σημεία στίξης.
-
-

Το σχολείο του κόσμου

Το σχολείο μας έχει μαθητές από διάφορα μέρη του κόσμου. Οι γονείς μας εργάζονται εδώ στο Παρίσι και δεν μπορούμε να πάμε σχολείο στον τόπο μας γιατί είναι μακριά.

Έχουμε ένα δάσκαλο για τη Γυμναστική κι έναν που μας μαθαίνει τη γλώσσα αυτού του τόπου. Τα μαθήματα αυτά τα κάνουμε όλοι μαζί, χωριστά βέβαια τα μικρά παιδιά, χωριστά τα μεγάλα. Έχουμε κι ένα δάσκαλο ή μια δασκάλα από την πατρίδα μας. Όταν κάνουμε μάθημα μαζί τους, όσα παιδιά είναι από την ίδια χώρα μπαίνουν σε μια τάξη, μικρά μεγάλα.

Οι δάσκαλοι συχνά φορούν ρούχα του τόπου τους. Κι αν φορούσαν ίδια ρούχα, πάλι δε θα έμοιαζαν μεταξύ τους. Άλλοι είναι ξανθοί, άλλοι μελαψοί, άλλοι μικροσκοπικοί, άλλοι πανύψηλοι, μερικοί με σχιστά μάτια, μερικοί με στρογγυλά. Μα όλοι είναι φίλοι μεταξύ τους.

Κάθε ομάδα μαθαίνει τη γλώσσα, τα τραγούδια, την ιστορία και τους χορούς του τόπου της. Μια μέρα την εβδομάδα βγαίνουμε από το σχολείο και κάνουμε μια μικρή παρέλαση γύρω από το τετράγωνο κρατώντας πινακίδες. Οι γείτονες κι οι περαστικοί χαμογελούν και κοιτάζουν με ενδιαφέρον τις πινακίδες μας. Μερικοί μάλιστα χειροκροτούν. Περιμένουμε τη μέρα αυτή ανυπόμονα και την ετοιμάζουμε με πολύ κέφι.

«Να διαλέξετε έναν άνθρωπο από τη χώρα μας που βοήθησε να γίνει καλύτερος ο κόσμος» λέει κάθε δάσκαλος στην ομάδα του. Από όσα μας έχουν πει, διαλέγουμε ένα πρόσωπο για ήρώά μας, κολλάμε σε χαρτόνι τη φωτογραφία του ή μια ζωγραφιά του και φτιάχνουμε την πινακίδα μας. Άλλος προτιμά επιστήμονα, άλλος καλλιτέχνη, άντρα ή γυναίκα, που προσπάθησε να καλυτερέψει τον κόσμο όχι με πόλεμο αλλά με την προσφορά του. Πριν βγούμε στο δρόμο, δείχνουμε τη δουλειά

μας η μια ομάδα στις άλλες και εξηγούμε ποιον διαλέξαμε και γιατί. Έτσι μαθαίνουμε για ήρωες από μακρινά μέρη του πλανήτη μας.

Μια μέρα το μήνα κάνουμε μεγάλη παρέλαση. Περπατάμε γύρω από τέσσερα τετράγωνα και κρατάμε κάθε ομάδα τη σημαία της, τις πινακίδες με σπουδαία πρόσωπα και εικόνες με ωραία τοπία από τις χώρες μας. Εκείνη τη μέρα παρελαύνουμε φορώντας κάτι χαρακτηριστικό από τον τόπο μας: ξύλινα τσόκαρα ή ψηλές μπότες, ζωνάρι ή σάλι, σκούφο ή μαντήλα. Κάθε ομάδα τραγουδά, με τη σειρά, κάποιο τραγούδι του τόπου της, και όλοι οι περαστικοί σταματούν και μας χαιρετούν. Μια κυρία μάλιστα φίλησε συγκινημένη μια δασκάλα κι εκείνη έγινε κόκκινη σαν παντζάρι, γιατί δε συνηθίζεται να φιλιούνται στην πατρίδα της.

Δεν ξέρουμε ακόμα χίλια πράγματα ούτε θα προλάβουμε ποτέ να τα μάθουμε όλα. Δε θα μάθουμε όλες τις γλώσσες που μελετούν τα παιδιά στις διπλανές τάξεις. Το πολύ πολύ λίγες λέξεις από κάθε μια. Και ούτε θα μάθουμε τα τραγούδια τους. Ίσως λίγες νότες εδώ κι εκεί. Ξέρουμε όμως ότι όλοι είμαστε ίδιοι και αγαπάμε ο ένας τον άλλον. Όταν μεγαλώσουμε, κάποιοι από μας ίσως γίνουν επιστήμονες, καλλιτέχνες ή αρχηγοί. Τότε, θα κάνουμε σπουδαία πράγματα, γιατί έχουμε μάθει το πιο μεγάλο μάθημα στο σχολείο μας: τη χαρά μπορείς να τη δώσεις σε κάθε άνθρωπο είτε έχει σχιστά μάτια είτε στρογγυλά είτε είναι λευκός είτε μαύρος είτε είναι φτωχός είτε πλούσιος!

Λεία Χατζοπούλου - Καραβία, Το σχολείο του κόσμου, εκδ. Φυτράκη, Αθήνα, 2001 (διασκευή)

1. Στο κείμενο που διαβάσατε ένα παιδί μάς μιλάει για το σχολείο του.

Βάλτε **(Σ)** δίπλα σε κάθε σωστή φράση και **(Λ)** δίπλα σε κάθε λανθασμένη. Για τις λανθασμένες φράσεις δώστε προφορικά τις σωστές απαντήσεις.

Το σχολείο έχει μαθητές που κατάγονται από την ίδια χώρα.

Τα παιδιά από την ίδια χώρα μπαίνουν πάντα στην ίδια τάξη.

Όλα τα παιδιά του σχολείου διδάσκονται Γαλλικά και Γυμναστική.

Όλοι οι δάσκαλοι είναι φίλοι μεταξύ τους.

Τα παιδιά μαθαίνουν για σπουδαίους ανθρώπους και από άλλες χώρες του κόσμου, όχι μόνον από τη δική τους.

Τα παιδιά κάνουν παρέλαση φορώντας κάτι που να θυμίζει την πατρίδα τους.

Τα παιδιά μαθαίνουν να μιλούν όλες τις γλώσσες που μιλούν και τα άλλα παιδιά του σχολείου τους.

2. Ποιον άλλο τίτλο θα δίνετε εσείς στο κείμενο;

.....

3. Συζητήστε με το διπλανό σας για το σχολείο που διαβάσατε.

- ▶ Σε τι μοιάζει και σε τι διαφέρει από το δικό σας;
- ▶ Τι θα θέλατε να κάνετε εσείς από αυτά που κάνουν τα παιδιά σε αυτό το σχολείο;

4. Θυμηθείτε το υποκείμενο του ρήματος και συμπληρώστε τις λέξεις του κειμένου που λείπουν από τις προτάσεις.

..... μας έχει μαθητές από διάφορα μέρη του κόσμου.

..... συχνά φορούν ρούχα του τόπου τους.

..... κι χαμογελούν και κοιτάζουν με ενδιαφέρον τις πινακίδες μας.

..... μάλιστα φίλησε συγκινημένη μια δασκάλα.

5. Στο «σχολείο του κόσμου» όσα παιδιά είναι από **την ίδια** χώρα μπαίνουν **στην ίδια** τάξη, ανεξάρτητα από την ηλικία τους.

Οι λέξεις που χρησιμοποιούμε για να ξεχωρίσουμε ένα πρόσωπο ή ένα πράγμα από άλλα του ίδιου είδους λέγονται **οριστικές αντωνυμίες** και είναι οι εξής:

Το επίθετο **ίδιος, ίδια, ίδιο** μαζί με το οριστικό άρθρο **ο, η, το** → **ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο**.

Το επίθετο **μόνος, μόνη, μόνο**, χωρίς άρθρο, μαζί με τον αδύνατο τύπο της προσωπικής αντωνυμίας → **μόνος μου, μόνη μου, μόνο του**.

Συμπληρώστε τις οριστικές αντωνυμίες για να διαβάσετε πώς περιγράφει η Δήμητρα τις περιπέτειες μιας συμμαθήτριά της με τα Γαλλικά:

Εγώ και η Μαρία καθόμαστε στο θρανίο. Η Μαρία, ενώ λύνει τα προβλήματα στην Αριθμητική, δεν τα καταφέρνει πολύ καλά στην προφορά των Γαλλικών. Εγώ αντίθετα, είμαι πολύ καλή στα Γαλλικά αλλά σχεδόν ποτέ δεν καταφέρνω να λύσω τις ασκήσεις της Αριθμητικής. Ευτυχώς που δεν έχουμε δυσκολίες στο σχολείο. Στο διάλειμμα καθόμαστε σ' ένα παγκάκι του σχολείου και βοηθάει η μία την άλλη. Εγώ της μαθαίνω πώς να προφέρει τις δύσκολες λέξεις των Γαλλικών και αυτή μου εξηγεί την Αριθμητική. Στο σπίτι της προσπαθεί και αλλά είναι αδύνατον να τα καταφέρει. Όπως λέει και: «τι τγομεγό, τι φοβεγό να μην μπογώ να πω το «γο»!

6. Αν συμπληρώσετε την ακροστικίδα με λέξεις του κειμένου θα μάθετε ότι το «σχολείο του κόσμου» ανήκει στα σχολεία.

1. _____	1. Έχουμε κι ένα ____ για τη γυμναστική μας.
2. _____	2. Ετοιμάζουμε τις πινακίδες μας με πολύ ____ (αντίστροφα).
3. _____	3. Να διαλέξετε κι έναν ____ από τη χώρα μας.
4. _____	4. Έχουμε και μια δασκάλα από την ____ μας.
5. _____	5. Δείχνουμε τη δουλειά μας η μια ____ στην άλλη.
6. _____	6. Το πολύ πολύ να μάθουμε λίγες ____ από κάθε μια γλώσσα.
7. _____	7. Κι αν φορούσαν ____ ρούχα, πάλι δε θα έμοιαζαν μεταξύ τους.
8. _____	8. Δεν μπορούμε να πάμε σχολείο, στον ____ του ο καθένας μας.
9. _____	9. Κάθε ομάδα μαθαίνει τη γλώσσα και την ____ του τόπου της.
10. _____	10. Άλλοι δάσκαλοι έχουν σχιστά μάτια, άλλοι ____.
11. _____	11. Μερικά ____ τα κάνουμε όλοι μαζί.
12. _____	12. Ξέρουμε ότι όλοι είμαστε ____.
13. _____	13. Μια δασκάλα έγινε ____ σαν παντζάρι.
14. _____	14. Κάποιοι από μας ίσως γίνουν επιστήμονες, καλλιτέχνες ή ____.

7. Θέλετε να γνωρίσετε άλλα σχολεία στην Ευρώπη;

Η Ραλλού βρήκε την ιστοσελίδα www.eTwinning.gr όπου υπάρχουν οι πληροφορίες που χρειάζεστε για να κάνετε νέες φίλιες με παιδιά από διαφορετικές χώρες.

8. Αντιγράψτε από την τελευταία παράγραφο του κειμένου το πιο μεγάλο μάθημα που μαθαίνουν τα παιδιά στο «σχολείο του κόσμου».

.....

.....

.....

.....

Τα δικαιώματα των παιδιών

Η unicef (γιούνισεφ) είναι μια παγκόσμια οργάνωση που αγωνίζεται για τα δικαιώματα των παιδιών σε όλο τον κόσμο. Πιο κάτω βλέπετε μια αφίσα της unicef.

1. ● Παρατηρήστε καλά την αφίσα και δουλέψτε σε ομάδες. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να συζητήσει και να παρουσιάσει στην τάξη το περιεχόμενο μιας εικόνας της αφίσας. Διαλέξτε ποια εικόνα θα παρουσιάσετε. Οι παρακάτω ερωτήσεις θα σας βοηθήσουν.

- Ποιο είναι το δικαίωμα των παιδιών που εκφράζεται σ' αυτή την εικόνα;
- Πώς μπορούν τα παιδιά να το εξασφαλίσουν;
- Ποιος είναι ο ρόλος των μεγάλων σ' αυτό το δικαίωμα των παιδιών;
- Τι έχετε δει ή ακούσει για το δικαίωμα που συζητάτε;

Τέλος, κάντε όλοι μαζί έναν κατάλογο με τα δικαιώματα του παιδιού και κρεμάστε τον στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου σας.

2. Ποιος έχει δημιουργήσει αυτή την αφίσα; Τι ξέρετε γι' αυτή την οργάνωση και πώς μπορείτε να μάθετε περισσότερα;

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα www.unicef.gr και ενημερωθείτε για τη δράση της.

3. Παρατηρήστε την τρίτη εικόνα της αφίσας. Συμπληρώστε τον πίνακα που ακολουθεί με τις ανάγκες των παιδιών φτιάχνοντας κάθε φορά μια διαφορετική πρόταση:

Κάθε παιδί χρειάζεται	
	μόρφωση

Προσπαθήστε τώρα να φτιάξετε μία μόνο σύνθετη πρόταση με ό,τι χρειάζεται κάθε παιδί στον κόσμο.

.....

.....

.....

4. Τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο έχουν τις ίδιες ανάγκες. Συμπληρώστε το ρήμα «χρειάζομαι» σ' όλα τα πρόσωπα για να ακούσετε τη φωνή τους.

Εγώ		αγάπη.
Εσύ		αγάπη.
Κάθε παιδί	χρειάζεται	αγάπη.
Εμείς		αγάπη.
Εσείς		αγάπη.
Όλα τα παιδιά		αγάπη.

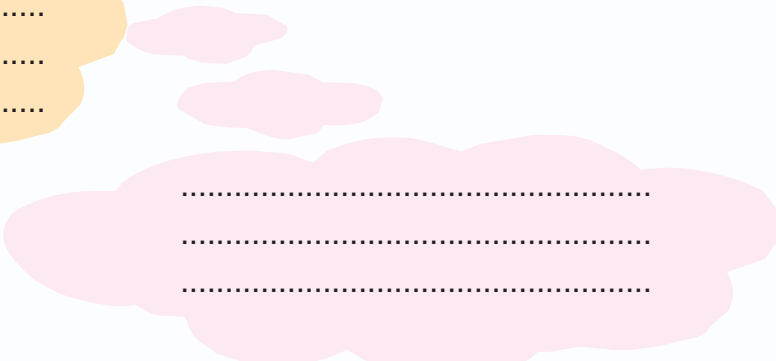

5. Ένα από τα συνθήματα της αφίσας βρίσκεται στο κρυπτόλεξο. Ανακαλύψτε το και γράψτε το.

Ρ	Υ	Φ	Α	Ψ	Ε	Ι	Ν	Α	Ι
Α	Ο	Χ	Τ	Ρ	Ο	Υ	Μ	Ε	Σ
Π	Λ	Λ	Α	Β	Ψ	Κ	Ω	Μ	Α
Τ	Α	Ι	Γ	Τ	Ν	Α	Τ	Ρ	Ε
Ο	Ι	Π	Α	Ι	Δ	Ι	Α	Λ	Ε
Υ	Ο	Α	Ι	Κ	Ο	Ν	Ω	Ν	Α
Σ	Π	Ω	Λ	Ε	Τ	Η	Σ	Τ	Ι

6. Παρατηρήστε καλά τις εικόνες της αφίσας που δεν έχουν γραμμένο κάποιο σύνθημα. Συζητήστε με το διπλανό σας και βρείτε ποιο σύνθημα θα ταίριαζε σε κάθε εικόνα. Ποιο στοιχείο της εικόνας σάς βοήθησε; Γράψτε τώρα τα συνθήματά σας στα συνεφέκια.

Η 5η Βασική Αρχή των Δικαιωμάτων των Παιδιών

Τα παιδιά όλου του κόσμου συγκεντρώθηκαν για να συζητήσουν και να μάθουν τα δικαιώματά τους. Για να συνεννοηθούν μεταξύ τους χρησιμοποίησαν την παγκόσμια γλώσσα... της αγάπης. Είχαν ήδη συζητήσει τις 4 πρώτες βασικές αρχές των δικαιωμάτων τους όταν ακούστηκε μια φωνή...

— Εεε! Σταθείτε... Πού πάτε; Είμαι και εγώ εδώ, φώναζε όσο μπορούσε πιο δυνατά πλησιάζοντας σιγά σιγά ο Μπίλι.

Τα παιδιά έστρεψαν το βλέμμα τους προς την κατεύθυνση όπου ακουγόταν η φωνή. Ένα ωραίο κεφαλάκι πρόβαλε με μάτια τόσο μεγάλα και το στόμα κλειστό σαν να κρατούσε από καιρό ένα τρομερό μυστικό. Τα παιδιά ανυπόμονα και περιέργα έβλεπαν την προσπάθεια που έκανε για να τα φτάσει.

— Έχω κι εγώ ένα δικαίωμα, είπε μόλις τα πλησίασε, που είναι μόνο για μένα.

— Μόνο για σένα; Πώς γίνεται αυτό; ρώτησε η Κατρίν.

— Τι δικαίωμα; ρώτησαν τα άλλα παιδιά γεμάτα απορία.

— Το δικαίωμα να με μεταχειρίζονται με τον ειδικό τρόπο που πρέπει, να με εκπαιδεύουν και να με φροντίζουν, όπως πρέπει.

— Τι όπως πρέπει;

— Δηλαδή εσύ έχεις ένα δικαίωμα παραπάνω από μας; Δεν είναι άδικο αυτό; Γιατί; ρώτησε κάπως αγριεμένα ο Δημήτρης.

— Γιατί, γιατί γεννήθηκα, χωρίς να φταίω γι' αυτό, με κάποιες αδυναμίες...,

προσπαθούσε να εξηγήσει ο Μπίλι. Τα χέρια μου δεν πιάνουν μερικές φορές καλά, τα πόδια μου δεν πατούν στέρεα και δεν μπορώ να περπατήσω καλά. Άλλα παιδιά σαν εμένα δυσκολεύονται να μιλήσουν, το μυαλό τους κουράζεται και σταματά... Γι' αυτό χρειαζόμαστε τη φροντίδα των άλλων. Χωρίς αυτή δεν μπορούμε να κάνουμε κάποια πράγματα. Όταν ξέρουμε όμως ότι φροντίζουν για μας, ότι μας αποδέχονται, ότι μας αγαπούν, τότε αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες μας πιο εύκολα. Γινόμαστε δυνατοί και άξιοι να

Ζωγραφιά από το παιδικό εργαστήριο του Στέλιου Μαυρομάτη, Παιδιά στα χίλια χρώματα, Μπνιαόδου Μαρία, εκδ. Ιανός, Θεσσαλονίκη, 2000

ζήσουμε ισότιμα με όλους σας στην κοινωνία, απάντησε με μια φωνή γεμάτη θέληση ο Μπίλι, εκπροσωπώντας άξια όλα τα παιδιά με ιδιαιτερότητες και συνέχισε: το δικαίωμα αυτό καταλάβατε τώρα γιατί μου το δίνουν; Για να συμπληρώσω τις αδυναμίες που έχω. Δε ζηλεύετε, πιστεύω...

— Όχι, όχι, καταλαβαίνουμε. Το δικαίωμα αυτό, το 5^ο δικαίωμα, είναι μόνο δικό σου, είπαν όλα τα παιδιά μαζί. Είμαστε μαζί σου για να το διεκδικήσουμε όλοι μαζί για σένα, για όλα τα παιδιά του κόσμου που έχουν ιδιαιτερότητες. Είμαστε οι φίλοι σου.

Τα παιδιά μέσα τους βαθιά κατάλαβαν πολλά πράγματα. Ένωσαν πιο μεγαλωμένα, πιο υπεύθυνα και πίστεψαν πως μπορούν κάτι να κάνουν και αυτά για τους άλλους που τους χρειάζονται. Αυτό γέμισε τις καρδιές τους από ευτυχία και κουβέντιαζαν, σκέφτονταν φωναχτά, έδειχναν πόσο πολύ χαίρονταν και πόσο ένιωθαν ευχαριστημένα!

Μαρία Μηνιάδου, *Παιδιά στα χίλια χρώματα*, εκδ. Ιανός, Θεσσαλονίκη, 2000 (διασκευή)

1. Σημειώστε στο κουτάκι δίπλα στην πρόταση που περιγράφει σωστά την 5^η αρχή των δικαιωμάτων του παιδιού:

- Οι μεγάλοι πρέπει να μεταχειρίζονται όλα τα παιδιά με ειδικό τρόπο, να τα εκπαιδεύουν και να τα φροντίζουν.
- Οι μεγάλοι πρέπει να μεταχειρίζονται τα παιδιά που έχουν κάποιες αδυναμίες με ειδικό τρόπο, να τα εκπαιδεύουν και να τα φροντίζουν.

2. Τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι κοντά μας.

- ▶ Αν υπάρχει κάποιος συμμαθητής σας με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ζητήστε του να σας μιλήσει για τις δυσκολίες που συναντά στις μετακινήσεις του, στο παιχνίδι, στο σχολείο και με ποιο τρόπο τις αντιμετωπίζει.
- ▶ Συζητήστε στην τάξη για τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και για το πώς θα μπορούσατε να δείξετε το σεβασμό σας στα δικαιώματά τους.

3. Ρίξτε μια ματιά στο κείμενο και γράψτε στα κενά τις λέξεις: **που, πού, πως, πώς** για να θυμηθείτε τη στιγμή που τα παιδιά συνάντησαν τον Μπίλι:

«Ο Μπίλι, όταν είδε τα άλλα παιδιά να φεύγουν, τα πλησίασε και τους είπε:

— Εεε! Σταθείτε. πάτε; Είμαι κι εγώ εδώ» και τα παιδιά έστρεψαν το βλέμμα τους προς τα εκεί όπου ακουγόταν η φωνή.

Όταν τους εξήγησε έχει κι αυτός ένα δικαίωμα είναι μόνο γι' αυτόν, η Κατρίν ρώτησε:

— Μόνο για σένα; γίνεται αυτό;»

Οι λέξεις: **πώς, πού** παίρνουν τόνο όταν:

1. Μ' αυτές ξεκινούν ερωτηματικές προτάσεις:

► **Πώς** πήγες στο θέατρο;
Με ρώτησε **πώς** πήγα στο θέατρο.

► **Πού** πήγες χθες;
Ήθελε να μάθει **πού** πήγα χθες.

2. Στις εκφράσεις
πού και πού, αραιά και πού, από πού και ως πού, πού να στα
λέω! πώς! πώς και πώς.

Βάλτε τόνο στα **που** και **πως**, όπου χρειάζεται:

- ✿ Που να σου τα λέω! Τώρα έμαθα πως στο σχολείο μας θα κατασκευάσουν μια ράμπα για τα παιδιά με κινητικά προβλήματα.
- ✿ Πως και πως περιμένω να συναντήσω στις καλοκαιρινές μου διακοπές το φίλο μου από τη Σουηδία!
- ✿ Ρωτήσαμε το δάσκαλό μας πώς διαβάζουν τα τυφλά παιδιά.
- ✿ Πήγα στο βιβλιοπωλείο για να αγοράσω το βιβλίο μου σύστησες πάνω στα δικαιώματα των παιδιών.

4. Ενώστε τις παρακάτω προτάσεις με τους συνδέσμους **ότι, πως, που**, για να δείτε τι είπε ο Δημήτρης στον πατέρα του όταν γύρισε από τη συνάντηση των παιδιών:

- ✿ Όλα τα παιδιά πίστεψαν μπορούν να κάνουν πολλά πράγματα για όσους τους χρειάζονται.
- ✿ Άκουσα τον Μπίλι να λέει: «Είναι σημαντικό πολλοί άνθρωποι ενδιαφέρονται για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Κι εμείς όταν ξέρουμε όμως μας φροντίζουν, μας αποδέχονται, μας αγαπούν, τότε αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες μας πιο εύκολα».
- ✿ Φαίνεται όλα τα παιδιά μπορούν να γίνουν φίλοι μεταξύ τους και να μεταφέρουν την αγάπη τους και στους μεγάλους.
- ✿ Τα τραγούδια μας έλεγαν όλα τα παιδιά επιθυμούν την ειρήνη και θα αγωνιστούν γι' αυτή.

Οι σύνδεσμοι **ότι, πως, που** λέγονται ειδικοί.

5. Φτιάξτε τις οικογένειες των λέξεων του κειμένου: **φωνή, πιστεύω, φίλος**. Γράψτε όσες ξέρετε και συμπληρώστε κι άλλες από το λεξικό σας.

Όλες οι λέξεις που προέρχονται από την ίδια λέξη και έχουν σχηματιστεί είτε με παραγωγή είτε με σύνθεση αποτελούν μια **οικογένεια**.

.....

.....

.....

.....

6. Αντιγράψτε την παράγραφο του κειμένου που δείχνει πώς ένιωσαν τα παιδιά μετά τη συζήτηση που είχαν με τον Μπίλι.

.....

.....

.....

.....

.....

Μηνιάδου Μαρία, Παιδιά στα χίλια χρώματα, εκδ. Ιανός, Θεσσαλονίκη, 2000

Η παρέλαση των λέξεων

Βάλτε κάθε μια από τις παρακάτω λέξεις στην πινακίδα που ταιριάζει για να αρχίσει η παρέλαση... των λέξεων:

εκπαίδευση, εκπαιδύω, πληροφόρηση, κοινωνία, σωματικός, -ή, -ό, ψυχολογικός, -ή, -ό, ανεξάρτητος, -η, -ο, δικαίωμα, μεταχειρίζομαι, αποδέχομαι, ισότιμος, -η, -ο, εκπροσωπώ, ιδιαιτερότητα, θέληση, μελαμψός, -ή, -ό, μικροσκοπικός, -ή, -ό, παρελαύνω, επιστήμονας, καλλιτέχνης, ευωδιαστός, -ή, -ό, θωριά

ουσιαστικά

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

επίθετα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ρήματα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Για να δω τι έμαθα...		Σημειώνω ένα ✓ στο αντίστοιχο κουτάκι	
Σ' αυτή την ενότητα έμαθα:	Χρειάζομαι ακόμα βοήθεια	Μπορώ μόνος μου	Μπορώ να βοηθήσω το συμμαθητή μου
Να χρησιμοποιώ τις οριστικές αντωνυμίες.			
Να γράφω σωστά λέξεις που ακούγονται το ίδιο αλλά έχουν διαφορετική σημασία και γράφονται με διαφορετικό τρόπο.			
Να χρησιμοποιώ και να γράφω σωστά σύνθετες λέξεις με τη λέξη «γη».			
Να τονίζω σωστά τις λέξεις που, πού, πως, πώς.			
Να στέλνω ένα μήνυμα στους άλλους με μια αφίσα.			
Να συμπληρώνω μια αίτηση για να γίνω υποστηρικτής της unicef.			

Η Ραλλού σάς προτείνει.

- Βαρελλά Αγγελική, *Δώσε την αγάπη*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2004.
- Δαμιανού-Παπαδοπούλου Γιόλα, *Όλου του κόσμου τα παιδιά*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2004.
- Δημόπουλος Ντίνος, *Αν όλα τα πιτσιρίκια του κόσμου...*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 2000.
- Ζέη Άλκη, *Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 2002.
- Ηλιόπουλος Βαγγέλης, *Καφέ απδιαστικό μπαλάκι*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2004.
- Ηλιόπουλος Βαγγέλης, *Ο αδελφός του Τριγωνοψαρούλη*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2005.
- Ι.ΜΕ.ΠΟ.-Υ.ΝΙ.ΣΕ.Φ., *Ο συμμαθητής, η συμμαθήτριά μου από την άλλη χώρα, ο χώρος είναι στην καρδιά*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2004.
- Κυνηγού-Φλάμπουρα Μαρία, *Λαϊκά μουσικά όργανα του κόσμου*, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα, 1998.
- Μερικά Λένα, *Λάκης ο Ντριν*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1998.
- Μηνιάδου Μαρία, *Παιδιά στα χίλια χρώματα*, εκδ. Ιανός, Αθήνα, 2000.
- Μια ζωή σαν τη δική μου, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2003.
- Μπουλώτης Χρήστος, *Η παράξενη αγάπη του αλόγου και της λεύκας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1997.
- Νικολούδη Φυλλιώ, *Το χαρούμενο λιβάδι*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2000.
- Πικμάλ Μισέλ - Πεγιέ Ζαν Μισέλ, *Το μικρό σύννεφο*, εκδ. Σύγχρονοι Ορίζοντες, Αθήνα, 2003.
- Σμυρλή Παναγιώτα, *Ο γάτος με το ψάθινο καπέλο*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 2001.
- Roca Nuria, *Αγόρια και κορίτσια: από τη μια άκρη ως την άλλη*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 2005.
- Rocha Ruth, Roth Otavio, *Η παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου*, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2005.
- Serpulveda Luis, *Η ιστορία ενός γάτου που έμαθε σ' ένα γλάρο να πετά*, εκδ. Όπερα, Αθήνα, 2005.
- Vyner Tim, *Μικτή Κόσμου*, εκδ. Ελληνική Παιδεία, Αθήνα, 2002.
- http://europe.eu.int/youth/national_pages/index_he_el.html
<http://unicef.gr>
- Εκπαιδευτικό υλικό:** Ανδρούσου Αλεξάνδρα, Εγώ κι Εσύ-Εδώ κι Εκεί, Παιδαγωγική Βαλίτσα, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1996.

Ανθολόγιο: Οδυσσέας Ελύτης, «Ο γλάρος»